

Chuyện Cọp và Con Bò Cạp

Tuệ Cang

Ngày xưa ở núi Tà Lơn tỉnh Cần Giộc bên Cao Miên, có hai thầy trò tu hành thanh tịnh. Kể từ ngày vị sư già lượm đứa bé bị bỏ rơi ở chân núi đem về am nuôi dưỡng đến nay đã được 19 năm. Những năm tháng tu trên núi, hai thầy trò thường vui sống hòa điệu với chim muông núi rừng. Sáng ra sườn núi hái thuốc và hoa quả, rau củ đem về ăn, chiều công phu tu tập. Cuộc sống thật an bần và thanh đạm.

Vị sư tuổi vào khoảng 60. Còn chú tiểu không có họ tên, chỉ biết thầy gọi mình là Tiểu Sơn Lâm, một cậu bé ở núi rừng. Không có ai đùa giỡn nên chàng chỉ biết làm bạn với thú rừng như khỉ, nai, voi, thỏ... Chàng biết nói tiếng của chúng, kêu như chim, hú như vượn, rống như voi rất tài tình và chúng cũng thân thiện vui đùa với chàng như một người bạn đồng núi. Mười tám năm đã qua. Nay chú tiểu trở thành một thanh niên có gương mặt tươi sáng và thân hình vạm vạp trông thật phương phi, tuấn nhã.

Một lần trong tháng, vị thầy thường đem thuốc cây cỏ xuống núi bán hoặc đổi chác gạo muối tương chao đem về thọ dụng. Nhưng đặc biệt sáng nay, ngày đầu xuân Mậu Dần 1938 chú tiểu được phép theo thầy hạ sơn, nên thầy dặn dò rất kỹ:

- Ở trên núi có nhiều rắn rết cọp voi tuy dữ dằn nhưng nếu ta thận trọng thì không có gì xảy ra. Chớ ở chốn thị thành có nhiều hiểm nguy mà ta không lường trước được. Vậy khi nào thầy bảo coi chừng thú dữ thì con nên thận trọng tránh xa nhé.

Chú tiểu vâng dạ rồi hai thầy trò vác gùi xuống núi. Vào chợ trao đổi xong thì thầy trò định vác gạo muối trở về. Tiểu Sơn Lâm để ý này giờ thấy từ chợ đến chân núi có một con vật lạ leo đèo theo sau mình. Khi chàng quay lại thì nó nhe răng cười chào đón. Chàng lấy làm lạ nên thưa hỏi thầy thì được thầy bảo:

- Thầy cũng đã để ý đến nó lâu rồi! đấy là con Cọp thị thành, nó hung dữ lắm! Con lơ mơ là nó xé xác con ra đó. Vậy con cứ thản nhiên đi và đừng xoay mặt lại nghe. Ta sớm trở lên núi!

Thế là hai thầy trò lặng lẽ im đôn đả về núi.

Sáng hôm sau ra suối định gánh nước, Tiểu Sơn Lâm bỗng gặp lại Cọp thị thành. Có lẽ nó đã theo chân chàng lên đỉnh núi từ hôm qua. Chàng nhớ lại lời sư phụ dạy rằng cọp này rất dữ nên chàng định quay đầu thối lui. Không ngờ vừa quay lại, chàng nghe không phải tiếng hú gầm của loài chúa sơn lâm mà là tiếng người thật trong trẻo và êm dịu:

- Em đã theo gót anh lên đến đây từ ngày hôm qua. Sáng nay vừa gặp lại anh, chưa được nói gì mà anh định ngoảnh mặt làm ngơ sao?

Anh chàng bàng hoàng, đâu dè con cọp này không những biết nói tiếng người mà lại còn rất dễ thương, đâu có giống như sư phụ dặn dò! Thế là Tiểu sơn lâm quên đi lời thầy dạy, lần đến làm quen với Cọp thị thành và ở lại trò chuyện với nó ở bên bờ suối, suốt đến trưa mới nhớ quấy gánh nước đem về. Thế là luôn cả hai ba ngày sau, chàng hằng hái thức dậy sớm, gói bọc thức ăn đem ra suối cho Cọp thị thành ăn rồi ở đấy vui chơi đến trưa mới về. Nhưng khi về am thì như người mất hồn, nét mặt đăm chiêu, tu hành chệnh mảng vì tâm chàng đang trụ ở nơi đầu suối. Ông thầy thấy lạ nên hỏi cơ sự thì Tiểu sơn lâm lập cập thưa với sư phụ mà không dám dấu diếm:

- Thưa thầy! Con cọp mà chúng ta thấy mấy hôm trước thật ra nó rất dễ thương! Nó đã theo mình lên núi từ hôm ấy và mỗi ngày đều đợi con ở đầu suối. Chúng con vui vẻ chuyện trò không ngừng và khi đến trưa phải về tu tập thì con chợt thấy tâm hồn mình sao trống vắng lạ! Nó có khuyên con về sống với nó ở dưới phố, nay thầy hỏi, con không biết phải tính làm sao?

Thầy bèn ngồi xuống trên bục gỗ. Tiểu sơn lâm đến ngồi dưới chân thầy. Thầy nhẹ nhàng xoa đầu chàng và từ từ nói:

- Đúng là duyên nghiệp của con rồi. Mười chín năm trước, thầy thấy con bị bỏ rơi ở chân núi nên đem về nuôi, tưởng rằng khi đã đặt ngoài vòng tục lụy, con sẽ được tu hành thanh tịnh và mau thành chánh quả. Nào ngờ nợ duyên con vẫn còn đó, nên chỉ có một lần xuống núi mà đã ra cơ sự. Thôi thì ta còn biết nói gì để khuyên con khi lửa dục đang cháy mạnh trong tim con. Ta chỉ muốn nhắn gọn với con rằng *hổ ly sơn hổ bại, tãng ly chúng tãng tàn*. Ngày sau có khổ đau thì hãy nhớ rằng lúc nào thầy cũng nghĩ đến con! Thôi thì, nếu con muốn xuống núi theo về sống với nó thì thầy không nỡ cản ngăn. Hai đứa ráng mà ăn thuận ở hòa, được như thế thầy cũng vui lắm rồi.

Thế rồi sáng hôm sau Tiểu Sơn Lâm dắt Cọp thị thành ra mắt sư phụ. Đảnh lễ tạ từ ngài xong, hai người hạ sơn về phố sanh sống.

Xuân hạ thu đông bốn mùa trôi nhanh, nay đã tròn một con giáp. Một sáng mùa thu năm Canh Dần, thầy nay đã già trông thấy rõ, lưng còm dáng đi chậm chạp, tay ôm bình ra suối định múc nước. Xa xa ở đầu ghềnh có một bóng người ngồi, tay chống cằm trong thật thiếu não. Đi gần tới thì bóng dáng này đối với thầy đâu có xa lạ.

- À Tiểu Sơn Lâm, con đã về thăm thầy?
- Dạ thưa thầy.

Thế là hai thầy trò ôm nhau khóc đậm đà, rồi hai người ngồi xuống bên bờ suối tâm sự. Tiểu Sơn Lâm giờ đây không còn là một thanh niên khôi ngô tuấn tú nữa. Mặt chàng tiêu tụy, quần áo nhàu rách. Chàng kể lại rằng bốn năm đầu vợ chồng sống thật hạnh phúc, bốn năm giữa nắng mưa thất thường, bốn năm cuối là địa ngục trần gian, bị vợ mắng chửi thậm tệ mỗi khi anh làm trái ý, lại có khi còn bị cấu xé nữa, trông thật thảm thương. Tánh chàng vốn nhu hòa nhưng khi phối hợp với tánh vợ trở thành nhu nhược nên mỗi lần muốn về thăm sư phụ, bị vợ cản trở mà không dám cãi lời. Nhưng kỳ này chàng nhớ đến lời dặn của thầy và nhất quyết trở về núi xin thầy cho tu trở lại.

Thầy bảo rằng thầy đã đoán biết hết mọi sự nhưng vì duyên nợ tiền kiếp của con quá nặng mà không sao cản nổi. Nhưng nay con đã dứt nghiệp, thầy sẵn sàng đón nhận con trở về. Mong rằng giờ đây con đã hiểu ra nỗi khổ cuộc đời và đủ lòng tinh tấn để tiếp tục tu hành cho đến ngày viên mãn. Thế là từ dạo ấy, Tiểu Sơn Lâm tu tập không còn chểnh mảng, một lòng không đổi dời, dù cho Cọp thị thành có đến nơi ỉ ôi than khóc.

Đến đây kết thúc câu chuyện ngày xưa xảy ra cách đây 60 năm về Cọp núi Tà Lơn.

Sau cùng chúng tôi xin có đôi lời bình về câu chuyện ngày xưa. Chớ không thì sẽ có thêm người nghĩ rằng nữ nhân là cọp thị thành thì thật là quá đáng! Tất nhiên Tiểu Sơn Lâm và Cọp thị thành đã có duyên nợ từ kiếp trước. Nghiệp lực quá nặng nên mười chín năm tu hành dưới sự giáo dưỡng của sư phụ mà vẫn chưa đủ để hóa giải.

Vậy đây xin hỏi phải tu đến mức độ nào, đạo lực của người tu hành mới có thể hóa giải được nghiệp chướng?

Phỏng như cách xử lý của ba nhân vật trong truyện, nhất là của vị thầy có khác đi thì cục diện có thể thay đổi hoàn toàn và kết cuộc sẽ khả quan hơn. Thay vì vị thầy cam lòng cho đệ tử xuống núi với Cọp thị thành, thầy có thể phản ứng tích cực hơn mà vẫn không xa lìa Phật pháp. Nhất là khi thầy đã nhận diện rằng **thiếu nữ thị thành tánh tướng như cọp**, mà đệ tử tuổi Mùi thì sự bảo vệ trò rất ư cần thiết. Nếu sau này nghiệp không chuyển hóa nổi thì trò sẽ bị tướng tinh cọp hợp hồn thôi.

Vả lại học trò chưa hề biết đến xã hội đời sống bên ngoài mà đành cho phép xuống núi thì hỏi sao tăng ly chúng, tăng không tàn sao được?! May thay tâm ông rất từ bi nên biết dọn sẵn con đường mai hậu cho trò. Bằng không thì Tiểu Sơn Lâm chắc phải suốt đời trả nghiệp không biết ngày nào mới xong.

Điều trầm trọng nhất là tâm thầy đã chấp trước về vấn đề luyện ái nam nữ nên đối với thầy, nữ chẳng khác nào cọp cần phải lánh xa. Về phần lý, nhận định thầy có phần đúng vì khi đã tu thì không nên để tâm mình vướng mắc vào tình cảm nam nữ, sớm muộn gì cũng bị sa bẫy. Nhưng về phần sự thì có lẽ thầy **bị thiên kiến che lấp** nên thiếu linh hoạt và cư xử vụng về, tạo mối nguy cho trò. Phải chi trước khi xuống núi, thầy chịu khó giải bày cho đệ tử mình biết thế nào là hiểm nguy của người tu mỗi khi phải đi vào chốn thị thành để cho trò biết mà cảnh giác đề phòng. Thay vì báo động mập mờ, thầy cần phải nói rõ ra thực chất của sự hiểm nguy để Tiểu Sơn Lâm khỏi nghĩ sai lầm rồi sau đó tự khám phá ra Cọp thị thành có giọng nói êm dịu và không dữ tợn như thầy đã nói, thì làm sao trò còn có thể tin thầy được nữa?

Cọp thị thành lẻo đẻo theo sau hai thầy trò. Thầy lại thiếu tế nhị mà bảo rằng

- Cọp thị thành nó hung dữ lắm! Con lơ mơ là nó xé xác con ra đó.

Đây là lời nói gây họa. Nếu Cọp thị thành không nghe rõ lúc ấy, thì sau này Tiểu Sơn Lâm chắc cũng có lúc lơ đãng kể lại giai thoại này khi vợ hỏi, thì trách sao cô nàng không phản ứng mạnh là không cho chồng về thăm thầy nữa.

Có những trường hợp sau khi con đi lấy vợ, cha mẹ chồng thấy con mình dần dà không trở về thăm cha mẹ. Hỏi ra thì mới biết **lúc đầu ông bà lỡ ra mặt chống báng trong việc lựa chọn con dâu, và nàng chính là đối tượng được chiếu cố**. Ở đây ông thầy quá thương đệ tử nên chỉ biết lo bảo vệ cho trò mà **quên mất đối xử với đối tượng**.

Thầy đã lỡ lời tạo khẩu nghiệp, đành phải mang bình ra suối múc nước cả mười hai năm trời! Phải chi thầy biết đem phật pháp ra ứng xử đúng khế cơ khế lý thì có lẽ tình hình sẽ được khai phóng và nghiệp báo giữa Tiểu Sơn Lâm và Cọp thị thành cũng được hóa giải. Biết đâu nàng sẽ ở lại núi rừng, xin thầy dựng am tu hành và thành chánh quả như cô Ma Đăng Già dù đã có lúc khởi tâm tà vạy trước hảo tướng của ngài A Nan, nhưng sau khi được đức Phật khai thị, cô đã chứng thánh quả.

*****

Sau đây là chuyện Cọp thứ 2.

Người ta thường bảo rằng Cọp là loại thú rừng hung bạo nhất nhì, cần phải tránh xa. Nhưng thử hỏi loài vật nào hung hãn nhất trên quả địa cầu này? Thật ra hùm beo đâu có đáng kể! Nếu loài thú biết nói tiếng người, chắc chúng sẽ tố cáo lên Ngọc Hoàng (?) rằng **chính con người mới là sinh vật tham lam độc ác nhất trên quả đất này**. Họ giết tất cả thú vật để ăn dùng, không chừa hiền thú và cũng không tha ác thú. Và khi giết vật, thời giết hàng loạt không xót thương; có loại gần như đã tiết giống.

Con người lại còn biện luận rằng vật sinh ra là để cho người tiêu dùng!? Cho nên khi chúng ta luận bàn về Cọp và cho rằng Cọp chỉ biết hung hãn là ý nghĩ chủ quan và thiên cận. Theo kinh Phật, loài vật nào cũng có Phật tánh. Nhưng vì kiếp trước có lẽ quá sân hận nên đời này đành phải chịu mang da thú. Nhưng **trong tâm cọp vẫn còn hạt giống từ bi**. Chỉ cần gặp duyên là phát sinh trở lại. Cho nên trong phim phóng sự thường kể lại có loài thú dữ như cọp, sư tử dù có giết linh dương mẹ ăn thịt đi nữa, nhưng khi trông thấy thú con lăn lóc bên xác mẹ cũng biết khởi tâm từ. Thay gì giết trọn mẹ lẫn con, chúng lại tha linh dương con đem về nuôi dưỡng bảo bọc.

Loài người cũng như thế. Dù tướng trạng có vẻ hung ác bạo tàn, nhưng **trong tâm khảm lúc nào cũng có sẵn hạt giống từ bi**. Quý vị có còn nhớ câu "*đồ tể buông đao cũng thành Phật*" đó không? Vì vậy người tu Phật chỉ cần sức nhớ lại tâm mình luôn có Phật nhân, mở rộng tâm từ, buông bỏ hận thù, tu hành chân chính, nuôi dưỡng từ bi tâm, rồi sẽ có ngày cũng thành Phật.

Vã lại trong kệ 5 phẩm Song yếu, Phật đã dạy:

Với hận diệt hận thù,
Đời này không có được.
Không hận diệt hận thù,
Là định luật ngàn thu.

Và kệ 197 phẩm An lạc:

Vui thay chúng ta sống
Không hận giữa hận thù.
Giữa những người thù hận,
Ta sống không hận thù.

Vậy nếu hôm nay ta chịu lìa bỏ hận thù, không những trong hiện tại, tâm ta được nhẹ nhàng vui sống mà mai kia hoặc kiếp sau khỏi sợ phải trả nợ ân oán giang hồ, và biết đâu người người sẽ tri ân và trở thành bạn trung tín của ta sau này.

Sau đây chúng tôi xin kể tiếp **từ bi tâm hành** ở mức độ cao thượng hơn với **truyện con bò cạp (scorpion)**:

Có hai thiền giả ra bờ suối ngồi thư giãn. Bỗng một ông nhìn xuống nước thấy có một con bò cạp bị rơi xuống lòng suối. Ông bèn vớt lên để nằm trên mồm đá. Không ngờ trong lúc vớt lên bị nó chích cho một cái đau điếng. Xuyết xoa vài tiếng rồi vị thiền gia tiếp tục đàm đạo. Nhưng trước khi về liêu, ông lại nhìn sang phiến đá để kiểm soát lại con bò cạp. Nào ngờ nó lại tuột thêm một lần nữa xuống suối. Với bàn tay đang sưng vù, ông không ngần ngại vớt nó lên lần thứ hai. Dĩ nhiên kỳ này, con bò cạp cũng không tha ông. Thái độ này làm cho sư đệ bất nhẫn mà thốt lên rằng:

- Sư huynh vớt nó lần đầu, đệ cảm thông và rất tán thán. Nhưng đến lần thứ hai thì đệ xin chịu thua. Sao huynh đại dột thế?

Ông sư huynh mới ôn tồn bảo rằng:

- Chuyện bò cạp chích là thói quen của nó, còn chuyện huynh cứu nó là phận sự của huynh, hai cái không có dính dấp gì với nhau cả.

Đây là loại **từ bi tâm vô thượng** gọi là **vô duyên từ**. Không phải ai cũng thực hiện được. Chúng ta hãy ráng giữ gìn trường dưỡng tâm này trong tim. Biết đâu ngày nào nó sẽ trở thành hiện thực.